

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	--------	--------	--------

Με πολιτική απόφαση η αλλαγή των όρων

Αρχίζουν σκληρές διαπραγματεύσεις – Τι θα ζητήσουν άμεσα οι Βρυξέλλες

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Επίμονες και σκληρές διαπραγματεύσεις με τους Ευρωπαίους εταίρους μας και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο θα απαιτηθούν τις επόμενες εβδομάδες, ώστε να υλοποιηθεί ο διακρυγμένος στόχος της νέας κυβέρνησης για την αναθεώρηση του Μνημονίου. Ωστόσο, μετά το αποτέλεσμα των εκλογών της περασμένης Κυριακής, το κλίμα που επικρατεί στις Βρυξέλλες έναντι της χώρας μας έχει αρχίσει να βελτιώνεται ελαφρώς και, εφ' όσον οι ελληνικές αρχές δώσουν άμεσα πειστικά δείγματα γραφής, μπορούν να ελπίζουν σε αίσια κατάληξη των διαβουλεύσεων εντός του καλοκαιριού. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, η βελτίωση του κλίματος και της αντιμετώπισης που έχει η χώρα μας διεφάνη και στη συνεδρίαση του Eurogroup, την Πέ-

Θα προηγηθεί πλήρης και αναλυτική «απογραφή» της κατάστασης από την αποστολή της τρόικας, που καταφθάνει τις επόμενες ώρες στην Αθήνα.

μπτη, αλλά και στο Κολέγιο των Επιτρόπων, την Τρίτη. Το σοβαρό πρόβλημα με το οποίο είναι αντιμετώπι το τόσο η Ευρώπη όσο και το οικονομικό επιτελείο της Αθήνας περιέγραψε με απολύτως σαφή τρόπο ο υπερωσιακός επικεφαλής του Eurogroup, Τόμας Βίζερ, την Πέμπτη: «Το Δεύτερο Πρόγραμμα βρίσκεται πολλούς μήνες πίσω από τους στόχους του. Οπότε, είτε επιμένουμε στην επίτευξη των συμφωνημένων στόχων, λαμβάνοντας επιπλέον μέτρα, είτε δίνεται παράταση, στην οποία περίπτωση θα χρειαστούν επιπλέον χρήματα [από την Ευρώπη] για να καλυφθεί το παραπάνω έλλειμμα».

Η επιβολή επιπλέον μέτρων δεν θεωρείται αυτή τη στιγμή κοινωνικά εφικτή στην Ελλάδα, ενώ η εκταμίευση περισσότερων χρημάτων από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις συναντά επίσης πολλές αντιδράσεις. Ερωτώμενη σχετικά πριν από τη συνεδρίαση του Eurogroup την Πέμπτη, στο Λουξεμβούργο, η υπουργός Οικονομικών της Φινλανδίας, Γιούτα Ουρπιλάινεν, δήλωσε ότι η παράταση του χρόνου προσαρμογής «δεν είναι καλή ιδέα». Ανάλογες θέσεις έχουν εκφράσει επανειλημμένως η Ολλανδία και η Γερμανία, ενώ η Γαλλία, το Βέλγιο και οι χώρες του Νότου εμφανίζονται πολύ

πιο ανοιχτές στο ενδεχόμενο να δοθεί είτε παράταση 1+1 χρόνου είτε κάποιας άλλης μορφής διευκόλυνση στους όρους της δανειακής σύμβασης. Την ίδια άποψη, για την ανάγκη αναδιαπραγμάτευσης του Μνημονίου, εξέφρασε και ο επικεφαλής της Σοσιαλιστικής Ομάδας στην Ευρωβουλή, Χάινε Σβόμποντα, με ανοιχτή επιστολή του προς τον κ. Μπαρόζο, την Πέμπτη.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η πολιτική διαπραγμάτευση μεταξύ Αθήνας και Βρυξελλών, αλλά και μεταξύ των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, είναι αναγκαία ώστε να βρεθεί κοινός τόνος. Της όποιας διαπραγμάτευσης, όμως, θα προηγηθεί πλήρης και αναλυτική «απογραφή» της κατάστασης από την αποστολή της τρόικας που κατευθάνει τις επόμενες ώρες στην Αθήνα. Όπως ανακοίνωσε την Πέμπτη ο πρόεδρος της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, «η τρόικα θα επιστρέψει στην Αθήνα προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων με τη νέα κυβέρνηση και να αρχίσει η αξιολόγηση του τι έχει γίνει και του τι πρέπει ακόμη να γίνει, σε σχέση με τις βασικές μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται στο δεύτερο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα». Σύμφωνα με πληροφορίες, η τρόικα υπολογίζει ότι η απόκλιση μεταξύ στόχων και πραγματικότητας βρίσκεται κοντά στο 2% του ΑΕΠ, αλλά αυτό μένει να επιβεβαιωθεί από τα στοιχεία.

Αφού καταγραφεί η κατάσταση, θα ακολουθήσει διαβούλευση με την τρόικα για το τι είναι τεχνικά εφικτό να γίνει ώστε να επανέλθει το Πρόγραμμα σε πορεία επίτευξης των στόχων. Στις Βρυξέλλες υποστηρίζουν ότι η εκτροπή που παρατηρείται σήμερα δεν οφείλεται μόνο στην επιδείνωση του μακροοικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και Ευρώπη, αλλά και στην προεκλογική παράλυση και στην παρατεταμένη αδυναμία ή απροθυμία των ελληνικών αρχών να εφαρμόσουν τα συμφωνημένα. Εξ ου και οι αντιδράσεις των βορειοευρωπαϊκών χωρών στην εκταμίευση επιπλέον χρημάτων, αφού δεν κρύβουν ότι έχουν κουραστεί και θέλουν να δουν «έργα και όχι λόγια».

Με δεδομένο, λοιπόν, το κλίμα που επικρατεί, η διαπραγμάτευση θα γίνει μεν με την τρόικα, αλλά η αλλαγή των όρων του Μνημονίου θα είναι μία αμιγώς πολιτική απόφαση. Και το πολιτικό κλίμα αυτή τη στιγμή επιτρέπει, στην καλύτερη περίπτωση, τη διεκδίκηση παράτασης ενός χρόνου. Ο δεύτερος χρόνος που ζητάει η Αθήνα θα μπορούσε να διεκδικηθεί με επιτυχία αργότερα και εφ' όσον πείσουμε τους εταίρους μας.

«Η τρόικα θα επιστρέψει στην Αθήνα προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων με τη νέα κυβέρνηση και να αρχίσει η αξιολόγηση του τι έχει γίνει και του τι πρέπει ακόμη να γίνει», ανακοίνωσε την Πέμπτη ο πρόεδρος της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο.

Στάση αναμονής από το Βερολίνο

Της απεσταλμένης μας στο ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Εξαιρετικά διστακτική είναι η στάση που παρέχει το Βερολίνο στη νέα ελληνική κυβέρνηση, καθώς η Γερμανία περιμένει να δει τα πρώτα δείγματα νοσηψ της. Η στάση αναμονής είναι έκδηλη στις προσεκτικές δηλώσεις Γερμανών αξιωματούχων που επικαίρουν μεν για το εκλογικό αποτέλεσμα της 17ης Ιουνίου, αλλά καθιστούν σαφές ότι η υπομονή του Βερολίνου απέναντι στην Αθήνα τείνει να εξαπληθεί. Μπορεί η καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ να προσκάλεσε τον νεοεκλεγέντα πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά στο Βερολίνο, η νέα ελληνική κυβέρνηση όμως δημιουργεί ήδη προβλήματα στην εσωτερική πολιτική σκηνή της Γερμανίας: το αίτημα για χαλάρωση των όρων του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής (λέγε με διετή παράταση) έχει διχάσει το κυβερνητικό στρατόπεδο αφού στην περίπτωση της Ελλάδας «ο χρόνος ισοδυναμεί με πολύ χρήμα», όπως είπε χαρακτηριστικά ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος των Χριστιανοδημοκρατών, Φόλκερ Κόουντερ.

Τον ρόλο του «καλού» στο Βερολίνο παίζει αυτή τη φορά ο ΥΠΕΣ, Γκίντο Βεστερβέλε, ο οποίος σε συνέντευξη στην «Κ» άφησε εκ νέου ανοιχτό το ενδεχόμενο διευκολύνσεων του προγράμματος. «Αποτελεί απλή περιγραφή της πραγματικότητας ότι χάθηκε χρόνος λόγω των δύο αναμετρήσεων και των προεκλογικών περιόδων. Πώς θα αντιμετωπί-

Τον ρόλο του «καλού» στο Βερολίνο παίζει αυτή τη φορά ο υπουργός Εξωτερικών Γκίντο Βεστερβέλε.

σουμε αυτήν την κατάσταση, πρέπει να συζητηθεί. Στη συζήτηση αυτή θα συνδράμει και η έκθεση της τρόικας», είπε χαρακτηριστικά στην «Κ». Παρόμοια δήλωσή του το βράδυ των εκλογών είχε προκάλεσει ταχιστα διάψευση εκ μέρους της προεδρίας.

Η γερμανική έκδοση της Wall Street Journal συνδέει την απροθυμία της καγκελάριας Άγκελα Μέρκελ να προβεί σε υποχωρήσεις προς την Αθήνα με την κρίσιμη ψηφοφορία που διεξάγεται στις 29 Ιουνίου στη γερμανική Βουλή και αφορά το δημοσιονομικό σύμφωνο και τον μόνιμο μηχανισμό στήριξης ESM. Προτού επικυρωθούν από το Μπούντεσταγκ, το σύμφωνο και ο ESM δεν θα πρέπει να αναμένεται καμία πρόο-

Το αίτημα για διετή παράταση έχει διχάσει το κυβερνητικό στρατόπεδο στη Γερμανία, αφού στην περίπτωση της Ελλάδας «ο χρόνος ισοδυναμεί με πολύ χρήμα».

δος στις συζητήσεις περί επέκτασης του προγράμματος, προειδοποιεί η εφημερίδα. Ο αναπληρωτής κυβερνητικός εκπρόσωπος, Γκέοργκ Στράνερ, δήλωσε εξάλλου ότι η ομοσπονδιακή κυβέρνηση θα αποφασίσει επί του θέματος όταν λάβει την έκθεση της τρόικας.

Ολα τα σοβαρά γερμανικά ΜΜΕ συμφωνούν πάντως ότι η συζήτηση για διετή παράταση έχει ήδη ανοίξει και δύσκολα θα κλείσει, αφού ακόμη και στελέχη του Eurogroup και της Ε.Ε. συμφωνούν ότι πρέπει να δοθεί πίστωση χρόνου στην Ελλάδα για να καλύψει το χαμένο έδαφος. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, δύο ακόμη χρόνια για την υλοποίηση του προγράμματος σημαίνουν τουλάχιστον 16 δισ. ευρώ επιπλέον. Η προοπτική δημιουργεί ένταση στη Γερμανία, όπου λίγο πριν από τις εκλογές τα δύο τρίτα των πολιτών της χώρας τάσσονταν υπέρ της εξέδου της Ελλάδας από την Ευρωζώνη.

Η επίκληση των θυσιών των Γερμανών φορολογουμένων επανέρχεται σε κάθε συνομιλία με Γερμανούς αξιωματούχους, που εξοργίζονται μά-

Ενα... παγκόσμιο ρεκόρ της Ελλάδας

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του Eurogroup, την Πέμπτη, ο πρώην πλέον υπουργός Οικονομικών κ. Ζαυιάς περιέγραψε στους εταίρους μας την πορεία υλοποίησης του προγράμματος και υπερασπίστηκε τις επιδόσεις των προηγούμενων ελληνικών κυβερνήσεων. Συγκεκριμένα, ο κ. Ζαυιάς φέρεται να τόνισε ότι η πρωτογενής διόρθωση του ελλείμματος φτάνει τις 10 μονάδες του ΑΕΠ, κάτι που αποτελεί «παγκόσμιο ρεκόρ», αφού επιτεύχθηκε μέσα σε δύο χρόνια βαθιά ύφεσης. Υποστήριξε επίσης ότι ακόμη και σήμερα το πρόγραμμα βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός στόχων ως προς το δημοσιονομικό το κομμάτι, όπου έχουμε διανύσει τα 2/3 της προσαρμογής. Σε ό,τι αφορά την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας, ο κ. Ζαυιάς παρουσίασε στους εταίρους μια αισθητά βελτιωμένη εικόνα, λέγοντας ότι το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε, μόνο τους πρώτους μήνες του 2012, κατά 34,5%, ενώ και η κυβέρνηση Παπαδήμου υποστήριξε ότι η Ελλάδα έχει ανακτήσει ένα πολύ μεγάλο ποσοστό της ανταγωνιστικότητας που είχε απολέσει. Η Αθήνα παραδέχεται μόνο ότι βρισκόμαστε πίσω στο κομμάτι των μεταρρυθμίσεων, ενώ ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί το νέο Μεσοπρόθεσμο και το νέο φορολογικό. Στους άλλους τομείς, θεωρεί ότι οι αποκλίσεις οφείλονται κυρίως στη μεγαλύτερη του αναμενόμενου ύφεση.

Ανοχή από τις ΗΠΑ και το ΔΝΤ

Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΕ

Το μήνυμα από το ΔΝΤ και το ισχυρότερο μέλος του, τις ΗΠΑ, για τον χειρισμό του «ελληνικού προβλήματος» είναι σαφές: οι συνθήκες επιβάλλουν τροποποίηση πτυχών του προγράμματος προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας, κυρίως σε ό,τι αφορά τη χρονική του διάρκεια, όπως και επανεξέταση κάποιων συγκεκριμένων μέτρων, αλλά η Αθήνα πρέπει να σεβαστεί το συνολικό πλαίσιο των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει, κάτι που δήλωσε ότι θα πράξει ο Αντώνης Σαμαράς.

Τόσο το Ταμείο όσο και η Ουάσιγκτον παίρνουν αποστάσεις από την επιμονή της Γερμανίας στην αυστηρή λιτότητα και πιέζουν άμεσα ή έμμεσα την Άγκελα Μέρκελ να επιδείξει μεγαλύτερη ευελιξία στις επικείμενες διαπραγματεύσεις με τη νέα ελληνική κυβέρνηση, αλλά και να υιοθετήσει μια περισσότερο επεκτατική πολιτική η οποία θα δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη. Η απάντηση της Γερμανίας κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της στην Αθήνα, η οποία θα λάβει χώρα το αμέσως προσεχές διάστημα και η οποία καθίσταται καθοριστική για τη συνέχεια.

Παίρνουν αποστάσεις από τη Γερμανία και δέχονται τροποποίηση πτυχών του προγράμματος προσαρμογής.

Στο πλαίσιο αυτό, η τρόικα θα επιπνεύσει να ισορροπήσει ανάμεσα στην έντονη δυσφορία που παρελθόντος για την εναντίωση του Αντώνη Σαμαρά στο πρώτο Μνημόνιο και στην αναγνώριση ότι ο νέος πρωθυπουργός διαδραματίζει ρόλο «κλειδί», καθώς ηγείται μιας τρικομματικής κυβέρνησης που καλύπτει ένα ευρύ πολιτικό και ιδεολογικό φάσμα και αποτελεί τη μόνη εναλλακτική λύση στο ιδιότυπο «αντιμνημονιακό μέτωπο» που έχει διαμορφωθεί στη χώρα.

Σε ό,τι αφορά το ΔΝΤ, η Κριστίν Λαγκάρντ διευκρίνισε την ανάγκη χαλάρωσης της δημοσιονομικής λιτότητας με τρόπο που να προσαρμόζεται στις ανάγκες κάθε οικονομίας, αν και επέμεινε ότι δεν πρέπει να υπάρξει ριζική αναδιαπραγμάτευση βασικών πτυχών του Μνημονίου. Σε έκθεσή του το Ταμείο τάχθηκε υπέρ της έκδοσης ευρωμολόγων ή της οποιας άλλης διαδικασίας μέσω της οποίας η Ευρωζώνη θα εγγυάται συνολικά τον δανεισμό της από τις αγορές. Υποστήριξε επίσης

την τραπεζική ενοποίηση εντός της Ευρωζώνης και ζήτησε περισσότερη νομισματική ενομοίωση, αλλά και βαθύτερη δημοσιονομική ενοποίηση με εγγύηση των τραπεζικών καταθέσεων σε ολόκληρη την Ευρωζώνη.

Από την πλευρά της, η Ουάσιγκτον, αφού χαίρεται τον σχηματισμό κυβέρνησης στην Ελλάδα, κατέστησε σαφές ότι προσβλέπει στην ταχύτερη προώθηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, για τις οποίες όλοι συμφωνούν ότι θα ενισχύσουν την ανάπτυξη. «Υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ώστε οι δύο πλευρές (η Ελλάδα και οι διεθνείς πιστωτές της) να καθίσουν ξανά γύρω από ένα τραπέζι», δήλωσε η Αμερικανίδα υφυπουργός Οικονομικών αρμόδια για τις διεθνείς σχέσεις, Λάελ Μπρέιναντ, που χειρίζεται το θέμα και πριν από λίγες εβδομάδες επισκέφθηκε τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας.

«Υπάρχει πάντοτε στα προγράμματα σταθεροποίησης, στα οικονομικά, δημοσιονομικά και διαρθρωτικά προγράμματα, η δυνατότητα να αναγνωριστεί ότι πρέπει να δοθεί λίγο περισσότερος χρόνος και ότι η οικονομία δεν είχε τη συμπεριφορά που είχε αρχικά προβλεφθεί», τόνισε η κ. Μπρέιναντ, υπογραμμίζοντας τα γεγονότα ότι και οι συνθήκες στην παγκόσμια οικονομία ήταν περισσότερο δυσμενείς από το προβλεπόμενο.

Τι θα συνέβαινε τη Δευτέρα αν...

Καθώς η μαζική απόσυρση καταθέσεων από τις ελληνικές τράπεζες πριν από τις εκλογές της περασμένης Κυριακής λάμβανε ανεξέλεγκτες διαστάσεις, η Αθήνα υπέβαλε το εξής ερώτημα στις Βρυξέλλες: «Είναι νόμιμη η επιβολή περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων εν ενιαία αγορά».

Η απάντηση που πήρε από τις αρμόδιες νομικές υπηρεσίες της Κομισιόν ήταν ότι κάτι τέτοιο προβλέπεται μόνο σε περιπτώσεις σοβαρής διαταραχής της δημόσιας τάξης, κάτι που θα μπορούσε να συμβεί αν το αποτέλεσμα της αναμέτρησης προκαλούσε πανικό τη Δευτέρα το πρωί.

Στο μεταξύ, άνθρωποι της τρόικας στην Αθήνα, αλλά και αξιωματούχοι των Βρυξελλών και του Βερολίνου είχαν αναπτύξει διάλυτους επικοινωνίας με τα επιτελεία και των δύο βασικών διεκδικητών της εξουσίας στην Ελλάδα.

Σκοπός των επαφών αυτών ήταν να αποτραπούν εμπρηστικές τοποθετήσεις που θα μπορούσαν να πυροδοτήσουν ανεξέλεγκτες καταστάσεις το πρωί της Δευτέρας. Την ίδια στιγμή, οι υπηρεσίες του Ολι Ρεν στην Κομισιόν, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι κυβερνήσεις της Ε.Ε. πέρασαν το Σαββατοκύριακο με κομμένη ανάσα.

Η αντίδρασή τους σε τυχόν εκλογικό αποτέλεσμα που θα οδηγούσε σε κα-

Οι υπηρεσίες του Ολι Ρεν στην Κομισιόν, η ΕΚΤ και οι κυβερνήσεις της Ε.Ε. πέρασαν το Σαββατοκύριακο με κομμένη την ανάσα.

ταγγελία του Μνημονίου θα κλιμακωνόταν ανάλογα με την αντίδραση των αγορών. Τα μάτια όλων επρόκειτο να στραφούν στη Νέα Ζηλανδία, όπου άνοιγε το πρώτο χρηματιστήριο για τη Δευτέρα, στη συνέχεια στην Αυστραλία και την Ασία. Αν η έκβαση της αναμέτρησης στην Ελλάδα οδηγούσε σε μίνι κραχ εκεί, τότε οι κεντρικές τράπεζες του πλανήτη είχαν σχεδιάσει σαρωτική παρέμβαση στις αγορές.

Και μείωση επιτοκίου

Όπως είναι φυσικό, η ΕΚΤ θα παρενέβαινε για να στηρίξει την Ισπανία και την Κύπρο, παρά τις επιφυλάξεις που και πάλι εξέφρασε το Βερολίνο για το εύρος της αντίδρασης. Σε δεύτερη φάση, η ΕΚΤ θα προχωρούσε σε μείωση του βασικού της επιτοκίου, ενώ ως έσχατο μέτρο συστήθηκε, αλλά δεν συμφωνήθηκε, η άμεση προώθηση της κοινής πανευρωπαϊκής εγγύησης των καταθέσεων. Σε ό,τι αφορά τη χώρα μας, αν ο ΣΥΡΙΖΑ κέρδιζε τις εκλογές, πολλά θα

εξαρτώνταν από τον επινίκιο λόγο του κ. Τσίπρα. Εφόσον σε αυτόν αναφερόταν η πρόθεση καταγγελίας του Μνημονίου, τότε το σχέδιο προέβλεπε εντατικές διαπραγματεύσεις με την Αθήνα, τις πρώτες 24 ώρες.

Σημειώνεται ότι κατά πάσα πιθανότητα, η παροχή στήριξης στις ελληνικές τράπεζες θα συνεχιζόταν, ώστε να μην επιμολυνθεί με πανικό το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Κι αυτό γιατί μια ενδεχόμενη διακοπή των δόσεων προς την Ελλάδα θα σήμαινε έλλειψη ρευστότητας και η χώρα μας θα αναγκάζονταν να ξεκινήσει τις διαδικασίες αποχώρησης από την Ευρωζώνη.

Τέλος, «σχέδια Β» για την περίπτωση επιβολής περιορισμού στις κινήσεις κεφαλαίων, τραπεζικού πανικού και χρηματοπιστωτικού κραχ είχαν εκπονήσει και οι μεγάλες κυβερνήσεις του κόσμου. Εντούτοις, επειδή η αποχώρηση της Ελλάδας από την Ευρωζώνη θα ήταν εξόχως χωρίς προηγούμενο, τα περισσότερα από αυτά τα σχέδια ήταν «θεωρητικές ασκήσεις» που είναι αμφίβολο αν θα είχαν οποιοδήποτε αποτέλεσμα.

Στην πράξη –ευτυχώς– δεν θα χρειαζόταν, κατά πάσα πιθανότητα, να το πληρωφωφωφώμε ποτέ. Τουλάχιστον αυτό προκύπτει από την έως τώρα αντίδραση των αγορών.

ΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΚΩΔΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΞΕΙΣ
----------------	------	-------	--------	--------

Οδικός χάρτης 100 ημερών για συνομιλίες

Προθεσμία ως τον Σεπτέμβριο για το νέο Μεσοπρόθεσμο θα ζητήσει η κυβέρνηση - Ποιες είναι οι «κόκκινες γραμμές» της τρόικας

Των **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ, ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Εναν οδικό χάρτη εκατό ημερών για τις διαπραγματεύσεις που θα ακολουθήσουν μέσα στο καλοκαίρι θα καθορίσουν οι επικεφαλής της τρόικας που καταφθάνουν στην Αθήνα αύριο, σε συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση. Ωστόσο, από τα μέλη της, έως και χθες το απόγευμα, διατυπώνονταν ερωτήματα ως προς τα ραντεβού που θα έχουν, αφού λόγω αντικειμενικών δυσκολιών (όπως η γχείρνηση του κ. Αντώνη Σαμαρά και η νοσηλεία του κ. Βασίλη Ράπανου) δεν μπορούσε να οριστικοποιηθεί κανένα.

Επίσης, η τρόικα εμφανιζόταν ιδιαίτερας δυσχεστεστημένη από το περιεχόμενο της Προγραμματικής Συμφωνίας των τριών κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση Σαμαρά, καθώς θεωρεί ότι σε πολλά σημεία δεν είναι συμβατή με τις προβλέψεις του Μνημονίου και των δανειακών συμβάσεων.

Στελέχη της εξέφραζαν και χθες την αφορία τους αναφορικά με κρίσιμες προβλέψεις του και δεν έκρυβαν τη δυσφορία τους για το ότι, για παράδειγμα, προβλέπονται καταρτίσεις φορέων, χωρίς απολύσεις προσωπικού,

ενώ ειδικά σε ό,τι αφορά τις εργασιακές σχέσεις, η τρόικα δεν φαίνεται διατεθειμένη να δεχτεί αλλαγές που θα ανατρέψουν τα όσα έχουν συμφωνηθεί για τον κατώτατο μισθό. Υπάρχουν δηλαδή «κόκκινες γραμμές».

Επιδίωξη της ελληνικής πλευράς είναι να λάβει προθεσμία έως τον Σεπτέμβριο για την κατάρτιση του νέου Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος με τα μέτρα για τη διετία 2013-2014, αλλά και την προώθηση αλλαγών στα μέτρα του Μνημονίου. Η τρόικα δεν είναι αρνητική σ' ένα τέτοιο ενδεχόμενο, ωστόσο θα πρέπει να ξεπερασθεί το πρόβλημα της χρηματοδότησης ενδιάμεσως, καθώς κάποια κάποια κράτη-μέλη έχουν προειδοποιήσει ότι δεν θα εγκρίνουν νέα εκταμίευση δόσης, εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η αναθεώρηση του Μνημονίου και η κατάρτιση του Μεσοπρόθεσμου. Σε κάποια άλλα κράτη-μέλη θα αρκούσε μια θετική γνωμοδότηση της τρόικας.

Σε κάθε περίπτωση, οι επικεφαλής των Ε.Ε. (Μ. Μορς), ΕΚΤ (Κ. Μαζούκ) και ΔΝΤ (Π. Τόμσεν) θα βρεθούν στην Αθήνα αύριο, θα συναντηθούν με τις πολιτικές ηγεσίες των κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση (και άγνωστο ακόμα με ποιους άλλους) και αναμένεται

να αποχωρήσουν έπειτα από δύο - τρεις μέρες, ενώ στις 2 Ιουλίου θα αρχίσουν τον «διάγνωστικό» έλεγχο τα τεχνικά κλιμάκια.

«Διάγνωση» έως 15 Ιουλίου

Στόχος είναι έως τις 15 Ιουλίου να έχει ολοκληρωθεί η «διάγνωση». Δηλαδή το τι έχει γίνει από τον Μάρτιο έως τώρα στην ελληνική οικονομία και γιατί. Τις 15 Ιουλίου, όμως, τι δεν έχει γίνει, ώστε στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του μήνα να έχει ολοκληρωθεί η πρώτη αξιολόγηση της εφαρμογής του Μνημονίου.

Ο λόγος για τον οποίο θα πρέπει να έχει τελειώσει μέχρι τότε η αξιολόγηση, είναι για να εγκρίνουν την επόμενη δόση προς την Ελλάδα τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, που αυτή τη στιγμή αρνούνται να το πράξουν. Σύμφω

Δυσχεστεστημένη η τρόικα από το περιεχόμενο της προγραμματικής συμφωνίας των τριών κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση.

να με πληροφορίες, η διάθεση της δόσης στα τέλη Ιουλίου είναι απαραίτητη για την Ελλάδα, καθώς τα ταμειακά διαθέσιμα στα τέλη του μήνα θα βρίσκονται στο «κόκκινο» κατά 230 εκατ. ευρώ και στις αρχές Αυγούστου το κράτος θα είναι «μέσα» κατά 1,2 δισ. ευρώ. Μάλιστα, δεν αποκλείεται να «κλείσουν» όλα στα τέλη Ιουλίου, εάν διαφανεί ότι κάποιες χώρες της Ευρωζώνης θέλουν να υπάρχει η νέα συμφωνία για να δώσουν το Ο.Κ. στην εκταμίευση των δανείων. Τρόικα και υπουργείο Οικονομικών έχουν επεξεργαστεί εναλλακτικές λύσεις σε περίπτωση που δεν εκταμιευτούν οι δόσεις. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι μεγαλύτερες εκδόσεις εντόκων γραμματίων εντός του Ιουλίου και η χρήση των κεφαλαίων που είναι για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και δεν έχουν χρησιμοποιηθεί.

Πάντως, αυτή τη στιγμή υπάρχουν σκέψεις για ταυτόχρονη κατάθεση του νέου Μεσοπρόθεσμου με το προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2013 μέσα στον Σεπτέμβριο (αντί της πρώτης Δευτέρας του Οκτωβρίου). Με αυτό τον τρόπο η Ελλάδα θα δείξει ότι είναι προσηλωμένη στην επίτευξη των στόχων του Μνημονίου και θα διευκολυνθούν οι χώρες της Ευ

ρωζώνης στο να εγκρίνουν τις δόσεις και να αναθεωρήσουν κάποιους όρους του Μνημονίου, κυρίως την επιμήκυνση.

Το πότε θα είναι έτοιμο το αναθεωρημένο Μεσοπρόθεσμο εξαρτάται από το πόσο γρήγορα η νέα κυβέρνηση θα έχει καταλήξει στην πολιτική που θα εφαρμόσει για την οικονομία. Σύμφωνα με πληροφορίες, η τρόικα είναι ανοικτή σε κάθε συζήτηση για αλλαγές μέτρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει σαφής επιχειρηματολογία. Ωστόσο, θέτει ως «κόκκινη γραμμή» την οποιαδήποτε αλλαγή στο καθεστώς που ισχύει πλέον για τις εργασιακές σχέσεις.

Σύμφωνα με πληροφορίες, δεν δέχεται να αυξηθούν οι κατώτατοι μισθοί, ενώ θεωρεί ότι εάν δεν προχωρήσουν οι μειώσεις στις αποδοχές των ειδικών μισθολογίων στο Δημόσιο, δεν θα υπάρχει ιση μεταχείριση των εργαζομένων.

Σε ό,τι αφορά τις διαρθρωτικές αλλαγές (αποκρατικοποιήσεις, απελευθέρωση κλειστών επαγγελμάτων, ρύθμιση αγορών ενέργειας, αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, επιχειρηματικό περιβάλλον, αλλαγές στο εκπαιδευτικό και δικαστικό σύστημα κ.λπ.) αναμένεται να ζητήσει η τρόικα περισσότερη εξειδίκευση του πώς θα γίνουν.

Οι πρώτες ανακοινώσεις του κ. Σαμαρά

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Ως τελευταία ευκαιρία όχι μόνον για τη χώρα, όπως ισχυρίζονται πολλοί, αλλά και για τον ίδιο, αντιμετωπίζει ο Αντώνης Σαμαράς την πρωθυπουργία του που ξεκίνησε, τυπικά, την προηγούμενη Τετάρτη. Παρά την αμηχανία που προκάλεσαν κάποιες από τις επιλογές για το υπουργικό συμβούλιο, απόρροια της «σκιάδους» στήριξης από ΠΑΣΟΚ και Δημ. Αριστερά, αλλά και των γαλάζιων εσωκομματικών ισορροπιών, ο κ. Σαμαράς μοιάζει αποφασισμένος να μην αφήσει την ευκαιρία να πάει χαμένη. Άλλωστε, από την έκβαση της προσπάθειας να κερδηθεί το στοίχημα σταθεροποίησης της χώρας, τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο, κρίνονται για τους πάντες, τα πάντα.

Με ελάχιστο, πρακτικά, χρόνο προετοιμασίας εν όψει της κρίσιμης συνόδου κορυφής της προσεχούς Πέμπτης, όταν και θα πραγματοποιήσει την πρώτη του επίσημη εμφάνιση στις Βρυξέλλες ως πρωθυπουργός, ο κ. Σαμαράς θέλει να προετοιμάσει το έδαφος αποδοχής, σε δεύτερη φάση βέβαια, του αιτήματός του για επέκταση του χρόνου προσαρμογής. Καιτοι η διαρροή του πλαισίου προγραμματικής σύγκλισης των τριών πολιτικών αρχηγών προκάλεσε... ανησυχία στις Βρυξέλλες, καθώς περιγράφει ανατροπές του Μνημονίου ακόμη και στο πεδίο της εσωτερικής νοτιότητας και των μισθών, από το Μέγαρο Μαξίμου «δείχνουν» τόσο την πρώτη δήλωση του Αντ. Σαμαρά μετά τη νίκη της περασμένης Κυριακής όσο και την ομάδα του προς το υπουργικό συμβούλιο, όταν και δώλωσε τη δέσμευση της χώρας στις υποχρεώσεις της, ζητώντας παράλληλα την υποστήριξη των εταίρων. Την ίδια θέση, παράλληλα με την αναγκαιότητα σταθεροποίησης και ανάπτυξης της οικονομίας, αναμένεται να επαναλάβει και στους εκπροσώπους της τρόικας κατά την πρώτη συνάντηση που θα έχει, τις επόμενες ώρες, μαζί τους ως πρωθυπουργός.

«Δέλεαρ» οι αποκρατικοποιήσεις

Ο κ. Σαμαράς προτίθεται, πιθανότατα πριν από τη μετάβασή του στη βελγική πρωτεύουσα, να παίξει το χαρτί των αποκρατικοποιήσεων ως δείγμα προθέσεων έναντι των Ευρωπαίων αλλά και ως δέλεαρ για την εκ μέρους τους έμπρακτη υποστήριξη της προσπάθειας της ελληνικής κυβέρνησης. Υπ' αυτήν την έννοια, μία από τις πρώτες ανακοινώσεις του πρωθυπουργικού γραφείου θα είναι η κατά προτεραιότητα πώληση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ (σ.σ. για το ζήτημα είχε συζητήσει ο κ. Σαμαράς με τον Ρώσο πρόεδρο Βλ. Πούτιν κατά την επίσκεψή του στη Μόσχα) αλλά και η επιτάχυνση των διαδικασιών μεγαλύτερης εμπλοκής ιδιωτών σε επιχειρήσεις, όπως οι ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΔΕΠΑ, ΔΕΗ, ΕΛΠΕ.

Πώληση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και επιτάχυνση των διαδικασιών μεγαλύτερης εμπλοκής ιδιωτών σε επιχειρήσεις όπως οι ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΔΕΠΑ, ΔΕΗ, ΕΛΠΕ.

Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Σαμαράς, στις περιπτώσεις που η τρέχουσα αξία των προς πώληση εταιρειών είναι ιδιαίτερας χαμηλή, προκρίνει την παραχώρηση του management σε ιδιώτες και την ιδιωτικοποίησή τους σε δεύτερο χρόνο με προτίμηση έναντι του ιδιωτικού επενδυτή που θα αναλάβει τη διοίκηση. Παράλληλα, βάρος θα πέσει στην ταχεία τοποθέτηση των στελεχών που θα αναλάβουν τις κρίσιμες θέσεις στον κρατικό μηχανισμό και τις ΔΕΚΟ.

Η κοινωνική βόμβα

Ο πρωθυπουργός μοιάζει να έχει πλήρη επίγνωση ότι να μην η δανειακή σύμβαση είναι καθοριστικής σημασίας, ωστόσο ο κίνδυνος κατάρρευσης του δημόσιου μηχανισμού -ειδικά στους τομείς της Υγείας, της ασφάλειας και, πιθανώς, τον Σεπτέμβριο της Παιδείας- είναι άμεσος, απαιτώντας άμεσες λύσεις. Πέραν της άσκησης πίεσης προς τους... γαλάζιους συνδικαλιστές του φαρμάκου ώστε το νέο σχήμα να λάβει πίστωση χρόνου, το πρωθυπουργικό γραφείο αναζητεί άμεσες λύσεις για την αποκατάσταση της ομαλής τροφοδοσίας σε υλικά και φάρμακα των νοσοκομείων, αλλά και των ασθενών. Η κατάσταση είναι κρίσιμη όχι μόνον στον ΕΟΠΥΥ, αλλά και στο ΙΚΑ, καθώς εκτιμάται ότι θα απαιτηθούν επιπλέον 2,5 δισ. ευρώ, αρκετά εκ των οποίων άμεσα, για να βγάλουν τη χρονιά.

Η αποτροπή του κινδύνου κατάρρευσης της Υγείας και της ομαλής καταβολής συντάξεων είναι η μία πτυχή του προβλήματος που θα κληθεί να αντιμετωπίσει διά των υπουργείων Υγείας και Εργασίας η κυβέρνηση. Η άλλη αφορά την απασχόληση, όπου μόνος επιζώντος στόχος είναι, εφ' όσον βέβαια εξερευνηθούν οι ευρωπαϊκοί πόροι, ο κατευνασμός των ανέργων που δοκιμάζονται, μέσω της επέκτασης των επιδομάτων ανεργίας και της ενεργοποίησης προγραμμάτων του ΟΑΕΔ.

Η παρουσία του κ. Ράπανου

Εμπλοκές στην άσκηση της οικονομικής πολιτικής, στον νέο κύκλο επαφών με την τρόικα, αλλά και στους σχεδιασμούς της ελληνικής πλευράς για επανεξέταση πτυχών της δανειακής συμφωνίας, με κύριο στόχο την επέκταση του χρόνου προσαρμογής, ενδέχεται να προκαλέσει η αιφνίδια ασθένεια του υπουργού Οικονομικών, κ. Βασίλη Ράπανου, ο οποίος το απόγευμα της Παρασκευής εισήχθη εοπευσμένα στο νοσοκομείο. Σύμφωνα με το ανακοινωθέν του Σαββάτου, πάντως, «η κατάσταση του κ. Ράπανου είναι σταθεροποιημένη και βαινει βελτιούμενη, ενώ τα αποτελέσματα των εξετάσεων υπήρξαν άκρας ικανοποιητικά. Η θεραπευτική αγωγή θα συνεχιστεί και τις επόμενες ώρες». Ο κ. Ράπανος, την Παρασκευή, εμφάνισε συμπτώματα έντονων κοιλιακών πόνων, ιλίγγων, ναυτίας, εφιδρώσεων και καταβολής, ενώ κρίθηκε απαραίτητη η παραμονή του στο νοσοκομείο για περαιτέρω εξετάσεις.

Ολα αυτά έλαβαν χώρα την ημέρα που ο κ. Ράπανος επρόκειτο να ορκισθεί και να αναλάβει επισήμως τα καθήκοντα του υπουργού Οικονο

Προβληματισμένος για την τελική σύνθεση της κυβέρνησης εμφανιζόταν ο κ. Βασίλης Ράπανος.

μικών, προκειμένου να υποδεχθεί αρχές της εβδομάδας την τρόικα στην Αθήνα και ενώ, παράλληλα, έμπαινε στην τελική ευθεία και η προετοιμασία της ελληνικής πλευράς ενόψει της συνόδου κορυφής της Ε.Ε., την προσεχή Πέμπτη στις Βρυξέλλες, όπου πλιν του

πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά και του Β. Ράπανου, επρόκειτο να μεταβούν για επαφές με στελέχη της Ε.Ε. και των ευρωπαϊκών κομμάτων και οι Ευάγγελος Βενιζέλος και Φώτης Κουβέλης.

Ανεξαρτήτως, πάντως, του αιφνιδίου προβλήματος υγείας, ο κ. Ράπανος, μέχρι πρότινος πρόεδρος της Εθνικής Τράπεζας και της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών, πληροφορίες αναφέρουν ότι εμφανιζόταν προβληματισμένος για την τελική σύνθεση της κυβέρνησης. Και τούτο διότι είχε διαμορφώσει την άποψη (ή εφέρετο να έχει λάβει διαβεβαιώσεις) ότι σε κεντρικά υπουργεία, που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του Μνημονίου, όπως ενδεικτικά τα υπουργεία Εργασίας και Υγείας, θα έπρεπε να τοποθετηθούν τεχνοκράτες με άμεση και βαθιά γνώση του αντικείμενου και όχι πολιτικά πρόσωπα, όπως τελικά συνέβη.

Επιπλέον, είχε την αίσθηση ότι ο κ. Γ. Στουρνάρας και ο κ. Γ. Ζαβιάς -ο οποίος επέστρεψε το βράδυ της Παρασκευής από τη συνεδρίαση των Eurogroup και Ecofin- θα παρέμεναν άμεσοι συνεργάτες του...

Δύο «αγκάθια» για τη διετή παράταση

Η παράταση της διάρκειας της δημοσιονομικής προσαρμογής είναι ίσως το μοναδικό ζήτημα που μπορεί να διαπραγματευτεί η ελληνική κυβέρνηση με την τρόικα, έχοντας πολλές πιθανότητες επιτυχίας, υπό τις σημερινές προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, αυτό που θα επιδιώξει η ελληνική πλευρά είναι να παραταθεί κατά δύο χρόνια το πρόγραμμα ώστε να μειωθεί το έλλειμμα κάτω από το 3% του ΑΕΠ το 2016, αντί του 2014. Η τρόικα είναι ανοικτή σε αυτή τη συζήτηση και μάλιστα θεωρεί ότι είναι η μοναδική «λογική» αλλαγή που μπορεί να γίνει.

Υπάρχουν, όμως, δύο «αγκάθια»: **1. Από πού θα προέλθει η επιπλέον χρηματοδότηση της Ελλάδας κατά περίπου 20 δισ. ευρώ για τα επιπλέον δύο χρόνια.** Κάποιες χώρες της Ευρωζώνης δεν είναι διατεθειμένες αυτή τη στιγμή να συζητήσουν νέο δάνειο προς την Ελλάδα. Ωστόσο, ακόμα κι αν βρεθούν τα επιπλέον κεφάλαια, η κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει για το εάν θα αξιοποιήσει τα νέα δάνεια για να «καθαρώσει» τα μέτρα λιτότητας ή εάν θα συνεχίσει στον δρόμο των σκληρών μέτρων, χρησιμοποιώντας την επιπλέον χρηματοδότηση για αναπτυξιακά έργα και προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Στην πρώτη περίπτωση, δεδομένου ότι για να μειωθεί το έλλειμμα κάτω από το 3% του ΑΕΠ, η Ελλάδα θα έχει στη διάθεσή της συνολικά τέσσερα χρόνια (2013-2016) αντί δύο (2013-2014), θα μπορεί να περιορίσει τα μέτρα που πρέπει να λάβει υπό την έννοια ότι μπορεί να τα υλοποιήσει σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου. Δηλαδή, να μην εξειδικεύσει στο νέο Μεσοπρόθεσμο μέτρα περικοπής δαπανών ύψους 11,7 δισ. ευρώ έως το 2014, αλλά να τα δρομολογήσει έως το 2016. Ετσι, αντί να αποφασίσει μέτρα ύψους 7 δισ. ευρώ για το 2013, θα μπορεί να εφαρμόσει μέτρα ύψους περίπου 3 δισ. ευρώ. Επί της ουσίας, θα γίνει πιό τετηρη η δημοσιονομική προσαρμογή, κάτι που εκτιμάται ότι θα «περάσει» πιο εύκολα στους πολίτες που ήδη έχουν υποστεί σημαντικές απώλειες στα εισοδήματά τους.

Στη δεύτερη περίπτωση, από τη στιγμή που θα βρεθούν τα επιπλέον 20 δισ. ευρώ που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση της επιμήκυνσης του χρόνου μείωσης του ελλείμματος, η κυβέρνηση θα μπορούσε να επιλέξει τα κεφάλαια αυτά να τα κατευθύνει προς την ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία. Τόσο οι αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, όσο και η ενίσχυση των αδύναμων ομάδων της κοινωνίας που πλήττονται από την κρίση (κυρίως η αντιμετώπιση της ανεργίας και ειδικά των νέων σε ηλικία) είναι στις προτεραιότητες. Το ζήτημα είναι από πού θα βρεθούν τα κεφάλαια για να προωθηθούν δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση. Η χρήση της επιπλέον χρηματοδότησης θα μπορούσε να είναι μία λύση, αλλά ταυτόχρονα η κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει σκληρά μέτρα λιτότητας για το σύνολο της επόμενης τετραετίας.

2. Πώς θα εξασφαλιστεί η μείωση του χρέους στο 120% του ΑΕΠ το 2020 (από 160,6% του ΑΕΠ φέτος), δεδομένου ότι η προσαρμογή θα παραταθεί και τα πρωτογενή πλεονήματα που θα μειώναν το χρέος, θα αργήσουν. Η λύση σε αυτό το πρόβλημα θα μπορούσε να είναι διπλή.

● Πρώτον, να αποποιηθεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) τη κέρδη της επί των ελληνικών ομολόγων που κατέχει. Τα ομόλογα αυτά τα είχε αγοράσει η ΕΚΤ σε τιμή που αναλογεί περίπου στο 60% της ονομαστικής αξίας των ομολόγων και η Ελλάδα τα αποπληρώνει στο 100%. Άρα, η Κεντρική Τράπεζα θα μπορούσε να μην έχει κέρδη και αυτά να χρησιμοποιηθούν για την ονομαστική μείωση του ελληνικού χρέους.

● Δεύτερον, να λάβει η Ευρωζώνη την απόφαση να γίνουν οι ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών από μία ευρωπαϊκή αρχή και όχι από τα κράτη-μέλη. Για παράδειγμα, τα 50 δισ. ευρώ που θα δανειστεί η Ελλάδα για τον σκοπό αυτό, να τα δανειστούν απευθείας οι τράπεζες από την ευρωπαϊκή αρχή (είτε αυτή είναι η ΕΚΤ, είτε ο ευρωπαϊκός μηχανισμός στήριξης). Ετσι, δεν θα αυξηθεί το ελληνικό χρέος κατά 50 δισ. ή περίπου 25% του ΑΕΠ. Πάντως, και οι δύο λύσεις απαιτούν πολιτική απόφαση από την Ευρωζώνη.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η διαπραγματεύση που ξεκινά μέσα στην επρχόμενη εβδομάδα αναμένεται ότι θα είναι εξαιρετικά κρίσιμη για τη χώρα και θα δώσει ένα πρώτο δείγμα γραφής, σχετικά με το τι έχει να αντιμετωπίσει η νέα κυβέρνηση.

Οι 88 ώρες που «έβγαλαν» κυβέρνηση

Το παρασκήνιο, οι διεργασίες και οι συμβιβασμοί που έγιναν ανάμεσα στα επιτελεία Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ, ΔΗΜΑΡ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ

Μπορεί να κπεί παράδοξο, αλλά πιο πολύ κι από τις αναμενόμενες τριβές ανάμεσα στους τρεις κυβερνητικούς εταίρους, η επιτυχία ή μη της νέας κυβέρνησης θα κριθεί στις ενδοκομματικές ισορροπίες που καλούνται να τηρήσουν οι κ. Σαμαράς, Βενιζέλος και Κουβέλης. Αυτό επιβεβαιώθηκε πριν ακόμη και από τον σχηματισμό του υπουργικού συμβουλίου, με κορυφαία στελέχη της Ν.Δ., του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ να μην κρύβουν τις σοβαρές ενστάσεις τους για τον τρόπο που χειρίστηκαν οι πολιτικοί αρχη-

γοί την πρωτόγνωρη αυτή συνεργασία.

Αρκεί και μόνον να διαβάσει κανείς πόσες παράμετροι καθόρισαν τις οριστικές επιλογές των προσώπων που υπουργοποίησε ο κ. Σαμαράς. Ο πρωθυπουργός κλήθηκε να μην απογοητεύσει όσα στελέχη τον υποστήριξαν στη διάρκεια της πρόσφατης, αλλά και πολυκύμαντης διαδρομής του, να μη δυσαρεστήσει τους λεγόμενους πρωτοκλασάτους του κόμματος (άφησε, ωστόσο, εκτός τους κ. Στ. Δήμα και Αρ. Σπλιωτόπουλο...), να τηρήσει γεωγραφικές ισορροπίες για να εκπροσωπείται κατά το δυνατόν όλη η χώρα και παράλληλα να κάμψει συγκεκριμένες επιθυμίες

στελεχών του για υπουργεία τα οποία διεκδικούσαν μετ' επιτάσεως οι κυβερνητικοί εταίροί του. Το αποτέλεσμα των συγκεκριμένων επιλογών θα κριθεί ούτως ή άλλως σύντομα. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι όσοι προβλέπουν ότι η πρώτη αμφισβήτηση θα προέξοι μάλλον από την κ. Ντόρα Μπακογιάννη, η οποία αδιαμφισβήτητα συνέβαλε στη νίκη της Ν.Δ., καθώς ο κ. Σαμαράς δεν υπέγραψε ποτέ ούτε τον αδελφό της Κυρ. Μπτστάκη, χάριν του οποίου ελέχθη ότι η πρώην υπουργός δεν διεκδικούσε κυβερνητική θέση.

Ακόμη πιο εύθραυστες μοιάζουν οι ισορρο-

πίες στο ΠΑΣΟΚ. Η δημόσια αμφισβήτηση που δέχθηκε ο κ. Ευ. Βενιζέλος από τους κ. Ανδρ. Λοβέρδο και Μιχ. Χρυσόχοϊδη για την επιλογή του να μην αξιοποιήσει πολιτικά πρόσωπα θα κριθεί και αυτή σύντομα. Ήδη ωστόσο αρκετοί βουλευτές και πρώην υπουργοί του ΠΑΣΟΚ υποστηρίζουν ότι ο κ. Βενιζέλος έπραξε απερίσκεπτα αυτό ακριβώς που καταλογίζει στον κ. Σαμαρά στην κυβέρνηση Παπαδήμου, παραβλέποντας τη ζημία που υπέστη η Ν.Δ. για την παρελκυστική πολιτική της. Σημειωτέον δε ότι τον θέτουν από τώρα προ των σοβαρότατων ευθυνών για τυχόν αποτυχία της κυβέρ-

νησης, υπογραμμίζοντας ότι οι άχρωμες επιλογές του είναι αμιγνός προσωπικές.

Πιο πολιτικές, τέλος, είναι οι ισορροπίες που θα κληθεί να κρατήσει στο εσωτερικό του κόμματός του ο κ. Κουβέλης. Υπογραμμίζεται ότι μια ισχυρή μειοψηφία στελεχίων αλλά και βουλευτών της ΔΗΜΑΡ μέχρι τέλους τασσόταν υπέρ της ψήφου ανοχής και της μη συμμετοχής στην κυβέρνηση και ουδείς θέλει να φαντάζεται πώς θα αντιδράσει στις «νεοφιλελεύθερες» επιλογές στις οποίες τυχόν θα υποχρεωθεί από την τρούκα ο κ. Σαμαράς – βλέπε μαζικές αποκρατικοποιήσεις...

Κυριακή βράδυ

17 Ιουνίου 2012

Η δήλωση του Ευ. Βενιζέλου και κάποιων πράσινων στελεχών δίνουν την εντύπωση ότι το ΠΑΣΟΚ δεν θα στηρίξει τη Ν.Δ., αν στην κυβέρνηση δεν συμμετέχει ο ΣΥΡΙΖΑ. Τη σύγκυση που αναπαράγει στο ξένο ΜΜΕ διαλύουν συνεργάτες του κ. Βενιζέλου που διευκρινίζουν ότι το ΠΑΣΟΚ θέτει ως όρο τη συμμετοχή κυρίως της ΔΗΜΑΡ.

Δευτέρα πρωί

18 Ιουνίου 2012

Ο Αντ. Σαμαράς παίρνει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης και συναντάται με τους πολιτικούς αρχηγούς. Οι κ. Τσίπρας και Καμμένος προαναγγέλλουν σκληρή αλλά υπεύθυνη αντιπαράθεση και κυρίαρχη είναι η αίσθηση για τριμερούς συνεργασία Ν.Δ.-ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ. Ο κ. Σαμαράς μιλάει για επανόδια-πραγμάτευση του Μνημονίου που είχε αποφύγει την Κυριακή το βράδυ.

Δευτέρα απόγευμα

Ο κ. Βενιζέλος δεν θέτει βέτο για να αναλάβει την πρωθυπουργία ο κ. Σαμαράς, εν αντιθέσει με στελέχη της ΔΗΜΑΡ που υποστηρίζουν ότι η συμφωνία θα εξαρτηθεί τόσο από ένα κοινό προγραμματικό πλαίσιο όσο και από τα πρόσωπα.

Τρίτη πρωί

19 Ιουνίου 2012

Συνάντηση Βενιζέλου - Κουβέλη από την οποία διαφαινόται ως σίγουρη η συμμετοχή τους στην τριμερή κυβέρνηση. Και ο κ. Κουβέλης ομολογεί ότι αποδέχεται τον κ. Σαμαρά για πρωθυπουργό, διεκρινίζοντας όμως ότι η ΔΗΜΑΡ θα μετέχει με μη πολιτικά πρόσωπα.

Τρίτη απόγευμα

Σε σύσκεψη των κορυφαίων του ΠΑΣΟΚ, Λοβέρδος και Χρυσόχοϊδης διαφωνούν ριζικά με την επιλογή Βενιζέλου να τοποθετήσει μόνον τεχνοκράτες στο σκάφη. Την ίδια ώρα συνέχεται για πρώτη φορά άμελης διακομματικής επιτροπή - Μείμαρκας, Λαζαρίδης, Σκανδαλίδης, Αγγελούδης, Χατζηγεωργιάδης, Παπαδόπουλος - για την επεξεργασία κοινών προγραμματικών θέσεων.

Τετάρτη πρωί

20 Ιουνίου 2012

Στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ ψηφίζεται η πρόταση Βενιζέλου για μη πολιτική συμμετοχή στο κυβερνητικό σκάφη με τους Χρυσόχοϊδη - Λοβέρδο να διαφωροποιούνται εκ νέου. Οι κ. Βενιζέλος και Κουβέλης συναντώνται και πάλι με τον Αντ. Σαμαρά και ο πρώτος προαναγγέλλει ως τετελεσμένη την κυβερνητική συνεργασία.

Τετάρτη απόγευμα

Ο Αντ. Σαμαράς ορκίζεται παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας πρωθυπουργός και αρχίζει η γνωστή ονοματολογία για τα πρόσωπα της νέας κυβέρνησης. Η εξομολογία διακομματικής επιτροπής συνεχίζει τη συγγραφή των κοινών προγραμματικών θέσεων στη Βουλή.

Πέμπτη μεσημέρι

21 Ιουνίου 2012

Ανακοινώνονται τα ονόματα της νέας κυβέρνησης. Πρόκειται κατ' ουσίαν για ένα υπουργικό σκάφη της Ν.Δ. με τη συμμετοχή κάποιων άγνωστων στο ευρύ κοινό καθηγητών που εισηγήθηκε ο κ. Βενιζέλος και κάποιων γνωστότερων - των κ. Μανιτάκη και Ρουπακιάτη - που πρότεινε η ΔΗΜΑΡ. Το 39μελές σκάφη ορκίζεται το απόγευμα με συγκρατημένα χαμόγελα, που προδίδουν την αμηχανία για το δεύτερο πείραμα διακομματικής συνεργασίας της μετοπλίτευσης...

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ν.Δ.: οι εντός, οι εκτός και οι «καραμπόλες»

Της ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Η «σκιώδης συμμετοχή» του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ και κυρίως η συμμετοχή εμπιστών του πρωθυπουργού στο νέο κυβερνητικό σκάφη προσδιόρισαν σε μεγάλο βαθμό τις τελικές επιλογές του κ. Αντώνη Σαμαρά. Στις περίπου 88 ώρες που μεσοδίαβησαν από την επιβεβαίωση της εκλογικής νίκης της Ν.Δ. και τις δηλώσεις του κ. Σαμαρά στο Ζάππειο μέχρι την Πέμπτη το μεσημέρι, οπότε ανακοινώθηκε η σύνθεση της νέας κυβέρνησης, εκτυλίχθηκε ένα πολυεπίπεδο παρασκήνιο διαβουλεύσεων, εσωκομματικών αλλά και διακομματικών.

Ο πρώτος γύρος, αυτός δηλαδή που αφορούσε τη συμμετοχή των δύο κομμάτων της αντιπολίτευσης στην κυβέρνηση, ήταν ίσως και ο πιο δύσκολος για τον κ. Σαμαρά, που έπρεπε να διαπραγματευθεί και την τελευταία λεπτομέρεια του εγχειρήματος

Η άρνηση Κικιλία, η εμπλοκή με Αθανασίου, οι ειδικοί χειρισμοί του κ. Σαμαρά και η δυσανεξία της οικογένειας Μπτστάκη.

και κυρίως να συνθέσει, προκειμένου να μην πιναχτεί στον αέρα το όλο εγχείρημα. «Θα κάνω κυβέρνηση όσο κι αν χρειαστεί να διαβουλευθώ», φέρεται να διαβεβαίωσε τους συνεργάτες του την περασμένη Κυριακή ο κ. Σαμαράς μετά την επιστροφή του στη Συγγρού από το Ζάππειο.

Οι διαπραγματεύσεις με τους κ. Ευ. Βενιζέλο και Φ. Κουβέλη ήσαν σκληρές και τελούσαν υπό το άρπυνο βλέμμα των Ευρωπαίων. Η ξεκάθαρη θέση του κ. Σαμαρά για κυβέρνηση με βασικό κορμό τη Ν.Δ., πάντως, διευκόλυνε τους άλλους δύο πολιτικούς αρχηγούς, οι οποίοι δεν επιθυμούσαν ισχυρή παρουσία των στελεχών τους στο σκάφη.

Στον σχηματισμό του κυβερνητικού σκάματος, η πρώτη εμπλοκή σημειώθηκε στο υπουργείο Δικαιοσύνης, όταν η επιθυμία του κ. Σαμαρά για τοποθέτηση γαλάζιου στελέχους και συγκεκριμένα του αρεοπαγίτη κ. Χαρ. Αθανασίου προσέκρουσε στην άρνηση του κ. Κουβέλη. Σε ένα νέο χειρισμό, ο πρωθυπουργός αντιπρότεινε τον κ. Κων. Τζαβάρα. Του τηλε-

φώνησε, μάλιστα, προκειμένου να τον ενημερώσει ότι ορκίζεται υπουργός Δικαιοσύνης. Η αντίδραση του κ. Κουβέλη ήταν σθεναρή και το αίτημά του να έχει η ΔΗΜΑΡ λόγο στο Δικαιοσύνης, επίμονο. Ο πρωθυπουργός δέχθηκε την τοποθέτηση του κ. Αντ. Ρουπακιάτη, παρ' ότι θα επιθυμούσε να έχει παραμείνει στο Απασχόλησης, το οποίο υπήρξε και το μεγαλύτερο ίσως «αγκάθι» της κυβέρνησης. Η άρνηση Ρουπακιάτη έφερε στο τραπέζι το όνομα του προέδρου του ΟΑΕΔ κ. Ηλία Κικιλία, ο οποίος, ωστόσο, δεν δέχθηκε το πόστο. Κατόπιν εσωτερικής διαβούλευσης στο Μαξίμου και αφού πέρασαν από το πρωθυπουργικό «τεφτέρι» διάφορα ονόματα, ο κ. Σαμαράς κατέληξε στη λύση του κ. Ν. Βρούτση.

Το επόμενο πρόβλημα προέκυψε με την άρνηση του κ. Κυρ. Μπτστάκη να αναλάβει αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος υπό τον καθηγητή κ. Ευ. Λιβιεράτο. Ο βουλευτής Β' Αθηνών αντέδρασε έντονα στο τηλεφώνημα του πρωθυπουργού και χωρίς δεύτερη σκέψη απέρριψε τη θέση, με το σκεπτικό ότι έχει επιμεληθεί της γαλάζιας περιβαλλοντικής πολιτικής και ότι το πόστο απαιτεί πολιτική διαχείριση και όχι τεχνοκρατική. Η απάντηση που λέγεται ότι πήρε ήταν πως το ΠΑΣΟΚ επιμένει ότι πρέπει να αναλάβει υπουργός ο καθηγητής. Η εξέλιξη προκάλεσε δυσανεξία στην οικογένεια Μπτστάκη, καθώς η υπουργοποίηση του κ. Κυριάκου Μπτστάκη ήταν η μόνη στην οποία προσέβλεπε. Η πιθανότητα συμμετοχής της κ. Μπακογιάννη είχε αποκλειστεί προκαταβολικά, με τον κ. Σαμαρά να μη συζητάει ούτε την πιθανότητα ανάληψης των καθηκόντων προέδρου της Βουλής.

Εκτός από την Ντόρα Μπακογιάννη και τον Κ. Μπτστάκη, αρκετά ήταν τα πρωτοκλασάτα στελέχη της Ν.Δ. που έμειναν επίσης εκτός κυβέρνησης και συγκεκριμένα οι Αρns Σπλιωτόπουλος, Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης, Νικήτας Κακλαμάνης, Βύρων Πολύδωρας, Μανώλης Κεφαλογιάννης - ο οποίος λέγεται ότι πλήρωσε την καταψήφισή του Μνημονίου κ.ά. Χωρίς υπουργικό θώκο έμεινε ο γ.γ. της Κ.Ο. Κώστας Τασούλας για τον οποίο ακούγεται ότι πλήρωσε τους άστοχους χειρισμούς που έγιναν στην ψηφοφορία για το Μνημόνιο 2, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλές διαγραφές βουλευτών.

ΠΑΣΟΚ: οι πρώην και οι «επιτυχημένοι»

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Η τελευταία σύσκεψη των τριών πολιτικών αρχηγών που στηρίζουν τη νέα κυβέρνηση ήταν η λιγότερο αγκυλική για τον κ. Ευάγγελο Βενιζέλο. Τα δύσκολα για τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ είχαν περάσει ήδη από την προηγούμενη μέρα, όταν η Κ.Ο. τον στηρίξε ενάντι της γραμμής των κ. Α. Λοβέρδου και Μ. Χρυσόχοϊδη για τοποθέτηση των «επιτυχημένων» στην κυβέρνηση. Στην ίδια συνεδρίαση, λόγω των αντιδράσεων που εξέφρασε σημαντική μερίδα της Κ.Ο., πρακτικά ακυρώθηκε και η αρχική σκέψη για συμμετοχή -σε θέση υφυπουργών- πρώην βουλευτών που προέρχονταν από περιφέρειες στις οποίες δεν εκπροσωπείται το ΠΑΣΟΚ στο Κοινοβούλιο.

Το κυβερνητικό σκάφη και η πολύ χαμηλή εκπροσώπηση του ΠΑΣΟΚ σε αυτό οφείλεται σε σημαντικό βαθμό και στην εξ αρχής εκδηλωθείσα στά-

Η γραμμή Λοβέρδου - Χρυσόχοϊδη, ο αποκλεισμός Στουρνάρα και η πρόταση Βενιζέλου για υπουργοποίηση καθηγητών.

ση του πρωθυπουργού να σχηματίσει μια κυβέρνηση κατ' εσχάτην «νεοδημοκρατική». Η στάση αυτή είναι που οδήγησε εκτός σκάματος τον κ. Γ. Στουρνάρα. Ο κ. Αντώνης Σαμαράς τόνισε στον κ. Βενιζέλο ότι επιθυμεί να τοποθετήσει στο «υπερυπουργείο» Ανάπτυξης τον κ. Κ. Χατζηδάκη. Κάτι ανάλογο διαδραματίστηκε και στην περίπτωση του υπουργείου Πολιτισμού. Ελέω της συγχώνευσης του υπουργείου Πολιτισμού με εκείνο της Παιδείας, αλλά και της πίεσης που άσκησε ο κ. Σαμαράς για την αξιοποίηση του κ. Κ. Τζαβάρα, οδηγήθηκε εκτός κυβέρνησης η κ. Λίνα Μενδώνη. Με δεδομένο αυτό το πολύ στενό πλαίσιο, ο κ. Βενιζέλος ούτε καν πρότεινε τους κ. Ν. Μαραβέγια και κ. Τ. Γιαννίτση (τα ονόματα των οποίων -όπως και του κ. Γ. Ζαβιά που είχε εκ των προτέρων διακριτικά αρνηθεί ουδέποτε τέθηκαν στη σύσκεψη των τριών αρχηγών).

Όπως σπεύδουν να διευκρινίσουν στελέχη της Ιπποκράτους, με δεδομένη τη στάση που τηρήσε ο κ. Σαμαράς για τηρήση των ενδοκομματι-

κών ισορροπιών της Ν.Δ., δεν ήταν δυνατόν να πιέσει ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ για αξιοποίηση των κ. Στουρνάρα και Μαραβέγια. Άλλες πηγές έλεγαν ότι οι διαπραγματευτές που συμμετείχαν στην εξομολογία επιτροπή διαχειρίστης κρίσεων γνώριζαν ότι οι εκ του ΠΑΣΟΚ κ. Κ. Σκανδαλίδης και Στ. Αγγελούδης είχαν διακρίψει τη συμφωνία του κόμματος στην αξιοποίηση προσώπων όπως ο κ. Στουρνάρας, εφόσον ετιθέτο θέμα. Αργά το βράδυ της Παρασκευής το ΠΑΣΟΚ ανακοίνωνε ότι ο κ. Βενιζέλος έχει επικρινομένη με τον κ. Φώτη Κουβέλη, που διέψευθε οργισμένα την ύπαρξη «non paper» της ΔΗΜΑΡ σύμφωνα με το οποίο το κόμμα της Αριστεράς κατηγορούσε τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ ότι ουδέποτε πρότεινε τους κ. Στουρνάρα και Ζαβιά. Στο ΠΑΣΟΚ μιλούν για «μία ωμά κατασκευασμένη» και πολύ συγκεκριμένη διαδρομή δημοσίευσης και αναπαράγωγής», αφήνοντας να εννοηθεί ότι αυτή διακινήθηκε από ιστότοπο ο οποίος ταυτίζεται με τις απόψεις πρώην στελέχους του κόμματος.

Τελικώς, με πρόταση ΠΑΣΟΣ, στην κυβέρνηση τοποθετήθηκαν κυρίως καθηγητές και δη οι κ. Ευ. Λιβιεράτος και Αθ. Τσαυτάρης ως υπουργοί και Δ. Κούρκουλας, Δ. Ελευσινιώτης και Γ. Βερνίκος. Γεγονός που σημαίνει ότι το ΠΑΣΟΚ πρακτικά αποσιώχησε από το κυβερνητικό σκάφη. Στο υπουργικό συμβούλιο εισήλθε και ένας τακτικός συνομιλητής του κ. Βενιζέλου, ο πρώην πρόεδρος κ. Θ. Παπαθεοδώρου, ο οποίος ωστόσο προτάθηκε από τη ΔΗΜΑΡ, προκλώνοντας τον εκνευρισμό της κ. Άννας Διαμαντοπούλου.

Στελέχη της ποκράτους εκτιμούν ότι, αργά ή γρήγορα, θα γίνουν αλλαγές στο κυβερνητικό σκάφη. Τότε, τόνιζαν, είναι πολύ πιθανόν να πεστεί εκ νέου το ΠΑΣΟΚ για την τοποθέτηση κυβερνητικών στελεχών. Η εκτίμηση αυτή αιτιολογεί και την επιμονή του κ. Βενιζέλου στην άρνηση παραχώρησης στελεχών τα οποία συνδέονται ευθέως με το ΠΑΣΟΚ και τον κακώς εννοούμενο «κυβερνητισμό». Και τούτο διότι ο κ. Βενιζέλος ήθελε πάση θυσία να αποφύγει τη διαμόρφωση της εντύπωσης ότι το ΠΑΣΟΚ σχεδόν «παρακαλεί» για να ενταχθεί στην κυβέρνηση. Αντιθέτως, είναι πολύ προτιμότερο σε έναν ενδεχόμενο ανασχηματισμό να κληθεί το ΠΑΣΟΚ να συμμετάσχει. Τότε θα φανεί ότι το ΠΑΣΟΚ εισέρχεται στην κυβέρνηση λόγω εθνικής αναγκαιότητας.

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΕΑΤΟΥ

Οι διεργασίες που οδήγησαν στη συγκρότηση της «κυβέρνησης εθνικής ευθύνης» -παρεμπιπτόντως η πατρότητα του ονόματος ανήκει στον Φώτη Κουβέλη- είχαν στη ΔΗΜΑΡ ένα έντονο εσωκομματικό παρασκήνιο. Προκάλεσαν μάλιστα αναταράξεις, που ταλαιπώρησαν το κόμμα πολύ περισσότερο απ' ό,τι οι διαπραγματεύσεις με τους κ. Σαμαρά και Βενιζέλο.

Κομβικό σημείο για τη ΔΗΜΑΡ αποδείχθηκε η αλλαγή του εκλογικού της συνθήματος, μετά τις 6 Μαΐου στο «εντολή για λύση», που προέβλεπε για σχηματισμό κυβέρνησης. Η αλλαγή πλεύσης είχε συζητηθεί στην εκτελεστική γραμματεία, ωστόσο μια μερίδα στελεχών πίστευε ότι το αποτέλεσμα δεν θα έδινε και πάλι κυβέρνηση. Όταν συνειδητοποιήσαν τη συνέβαλλε, ήταν αργά και δεν είχαν καθόλου χρόνο στη διάθεσή τους.

Η ηγετική ομάδα, το παράδειγμα του ΛΑΟΣ, η στάση της Μ. Ρεπούση και η παρ' ολίγων εμπλοκή λόγω εμμονής Σαμαρά.

Άλλα στελέχη της ΔΗΜΑΡ, όπως ο Ν. Μπίστης, που είχε καθοριστική συμμετοχή στην επιτυχημένη προεκλογική καμπάνια με βάση την υπόσχεση ότι θα δοθεί λύση, είχαν εκδηλωθεί από το βράδυ της Κυριακής υπέρ της αποφασιστικής συμμετοχής στην κυβέρνηση. Σύμφωνα με πληροφορίες, καθοριστική ήταν και η συμβολή του Γιάννη Μπέζου.

Στη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Γραμματείας τη Δευτέρα το πρωί, η ηγετική ομάδα ήταν μωδιασμένη και η σχετική πλειοψηφία εκφράστηκε κατά της συμμετοχής: κάποιοι θεωρούσαν τη συγκυβέρνηση εξ ορισμού θνησιγενή, άλλους πάλι τρώγαζε η κατάνληξη του ΛΑΟΣ. Ο Φ. Κουβέλης πήγε στην πρώτη συνάντηση με τον αρχηγό της Ν.Δ., αλλά παρέμεινε διαστακτικός, παρά το γεγονός ότι απέσπασε τις προγραμματικές διαβεβαιώσεις που ήθελε. Στο τηλεφωνικό κέντρο της Αγίου Κωνσταντίνου, τα μηνύματα από τις οργανώσεις της περιφέρειας ήταν αντικρουόμενα. Στη συνεδρίαση της Κ.Ε., τη Δευτέρα υπήρξε αμφιταλάντευση που εκφρά-

στηκε (μεταξύ άλλων από την κ. Μ. Ρεπούση) με ισχυρή άποψη υπέρ της ψήφου ανοχής.

Εκεί έγινε όμως και το πρώτο βήμα. Το όργανο εξουσιοδότησε ομόφωνα τον κ. Κουβέλη να μπει στη διερευνητική διαδικασία. Βεβαίωτητα ότι η διεργασία αυτή θα κατέληγε, πάντως, δεν υπήρχε. Ακόμα και τη Δευτέρα το βράδυ, κορυφαία στελέχη του κόμματος που τάσσονταν ξεκάθαρα υπέρ της κυβερνητικής συμμετοχής έλεγαν κατ' ιδίαν ότι δεν έβρουν τι θα γίνει.

Η νίκη υπήρξε καταλυτική για τις εξελίξεις, καθώς τότε, σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις, καταστάλαξε στην άποψη του ο κ. Κουβέλης υπέρ του να δοθεί ψήφος εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση, ενδεχομένως και ως αποτέλεσμα της αίσθησης που σχημάτισε από συζητήσεις με απλούς ψηφοφόρους του κόμματος. Το καλό κλίμα στην προνή συνάντηση με τον Βενιζέλο επέτρεψε στον κ. Κουβέλη να μιλήσει για επιτάχυνση των διαδικασιών.

Ακόμη κι έτσι, όμως, σε επίπεδο στελεχών παρέμενε μια διαστακτικότητα. Η Εκτελεστική Γραμματεία της Τρίτης εμφανίστηκε μοιρασμένη. Ωστόσο, από τη στιγμή που περιόχισε η εισήγηση του κ. Κουβέλη υπέρ της ψήφου εμπιστοσύνης -η παραχώρηση στους διαταγμένους την εκδηλωθηκαν ήταν να μη συμμετάσχουν στην κυβέρνηση πολιτικά στελέχη της ΔΗΜΑΡ - οι διαφωνούσαντες ήδραν ότι είχαν χάσει το παιχνίδι. Στην Κ.Ε. που κατέληξε τα ζημειώματα της Τετάρτης, η πρόταση Κουβέλη πέρασε με 58 ψήφους έναντι 18 που στήριξαν πρόταση να καταψηφιστεί η κυβέρνηση (ανάμεσα τους τα μέλη της Ε.Ε. Μπαγιώργος, Νεφέλοδης, Ζορκάδης και Σταυρόπουλος) και 8 της πρότασης να δοθεί ψήφος ανοχής, την οποία πάντως στήριξαν τρεις βουλευτές (οι κυρίες Μαρία Ρεπούση, Μαρία Γιαννακάκη και Ασπμύνα Ευροτήρη).

Το δύσκολο κομμάτι για τη ΔΗΜΑΡ είχε ολοκληρωθεί εκεί, καθώς στις απευθείας διαπραγματεύσεις με τον κ. Σαμαρά, η ΔΗΜΑΡ απέσπασε τόσο σε επίπεδο προσώπων όσο και σε προγραμματικό επίπεδο αυτά που επιθυμούσε. Το μόνο σημείο της διαπραγματεύσεως στο οποίο απειλήθηκε εμπλοκή αφορούσε στην εμμονή του κ. Σαμαρά να πάρει το υπουργείο Δικαιοσύνης, για το οποίο ο κ. Κουβέλης προόριζε τον Αντ. Ρουπακιάτη. Τελικώς, όμως, υπερίσχυσε...